

KE 165

Januari 2020

Keuringseis 165

Metalen gasmeterbeugels

kiwa

**Trust
Quality
Progress**

Voorwoord Kiwa

Deze keuringseis is goedgekeurd door het College van Deskundigen productcertificatie GASTEC QA, waarin belanghebbende partijen op het gebied van gas gerelateerde producten zijn vertegenwoordigd. Dit college begeleidt ook de uitvoering van certificatie en stelt zo nodig deze keuringseis bij. Waar in deze Keuringseis sprake is van “College van Deskundigen” is daarmee bovengenoemd college bedoeld.

Deze keuringseis zal door Kiwa Nederland B.V. worden gehanteerd in samenhang met de GASTEC QA algemene eisen en het Kiwa Reglement voor certificatie.

Vastgesteld door het College van Deskundigen : 08-12-2019

Aanvaard door Kiwa Nederland B.V. : 30-01-2020

Kiwa Nederland B.V.

Wilmersdorf 50
Postbus 137
7300 AC Apeldoorn

Tel. 088 998 33 93
Fax 088 998 34 94
info@kiwa.nl
www.kiwa.nl

© 2017 Kiwa N.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Het gebruik van deze Beoordelingsrichtlijn door derden, voor welk doel dan ook, is uitsluitend toegestaan nadat een schriftelijke overeenkomst met Kiwa is gesloten waarin het gebruiksrecht is geregeld.

Inhoud

Voorwoord Kiwa	1
Inhoud	2
1 Inleiding	4
1.1 Algemeen	4
1.2 Toepassingsgebied	4
2 Definities	5
3 Producteisen	6
3.1 Samenstelling en gebruik	6
3.1.1 Samenstelling	6
3.1.2 Gasdrukregelaar/Gasgebrekbeveiliging (GGB)	6
3.2 Materialen	6
3.2.1 Beugelmaterialen	6
3.2.2 Rubber	6
3.3 Constructie	6
3.3.1 Gaskranen	6
3.3.2 Wanddikte stalen buizen	6
3.3.3 Insteekverbindingen	7
3.3.4 Aansluitingen	7
3.3.5 Aansluitpunten gasmeter	8
3.3.6 Drukmeetnippel	8
3.3.7 Schroefdraadpakking	8
3.4 Gegolfde metalen buis	8
4 Prestatie eisen en test methode	9
4.1 Algemeen	9
4.2 Lekdichtheid	9
4.2.1 Lekdichtheid van de gasmeterbeugel	9
4.2.2 Lekdichtheid samengestelde meterbeugel	9
4.3 Sterkte van de wartelmoerverbindingen	10
4.4 Kwaliteit lassen, soldeerverbindingen, geknede onderdelen en spuitgietswerk.	10
4.5 Drukverlies	11
4.6 Weerstand tegen montagespanningen	12
4.7 Weerstand tegen buigbelasting	13
4.8 Weerstand tegen verticale belasting	14
4.9 Weerstand tegen stootbelasting	14
4.10 Weerstand tegen hoge temperatuur	15

4.11	Insteekverbindingen	16
4.11.1	Weerstand tegen buigbelasting	16
4.11.2	Weerstand tegen draaien van de verbinding	17
4.11.3	Weerstand tegen een trekbelasting	17
5	Markering, instructies en verpakking	18
5.1	Markering	18
5.2	Instructies	18
5.3	Verpakking	18
6	Kwaliteitssysteem eisen	19
7	Samenvatting onderzoek en controle	20
7.1	Testmatrix	20
8	Lijst van vermelde documenten en bronvermelding	21
8.1	Normen / normatieve documenten	21

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Deze GASTEC QA keuringseis in combinatie met de GASTEC QA algemene eisen worden toegepast door Kiwa als basis voor afgifte en onderhoud van het GASTEC QA certificaat voor metalen gasmeterbeugels.

Deze GASTEC QA keuringseis vervangt de GASTEC QA keuringseis 165 "Metalen gasmeterbeugels" gedateerd December 2016.

Overzicht wijzigingen

- Update naar het nieuwe format GASTEC QA Keuringseisen
- Alle algemene eisen zijn verwijderd en opgenomen in het document GASTEC QA algemene eisen.
- Tekstuele wijzigingen
- Veranderingen van hoofdstukindeling

De product eisen zijn niet gewijzigd.

1.2 Toepassingsgebied

Deze keuringseis heeft betrekking op metalen gasmeterbeugels ten behoeve van het spanningsvrij monteren van gasmeters voor het gebruik van 1st, 2de en 3de familiegassen volgens NEN-EN 437.

De gasmeterbeugel kan voorzien zijn van een afsluiter aan de inlaat- en/ of uitlaatzijde en een mogelijkheid voor het aansluiten van een huisdrukregelaar/ gasgebrekbeveiliging (GGB). De maximum bedrijfsdruk voor het gedeelte van de gasmeterbeugel stroomopwaarts van de huisdrukregelaar bedraagt 200 mbar.

2 Definities

In deze keuringseis zijn de volgende definities van toepassing:

College van Deskundigen: het College van Deskundigen Gastec QA;

Insluitingen: Materiaal, anders dan het bedoelde materiaal om het product van te produceren, die in het materiaal van het product aanwezig zijn. Of degradaties van het materiaal, waarmee het product geproduceerd wordt, die aanwezig zijn in het materiaal.

Ontoelaatbare afwijkingen: Afwijkingen in het materiaal die aanduiden dat het materiaal niet van een constante kwaliteit is, zoals verkleuring of verschillende structuren.

3 Producteisen

3.1 Samenstelling en gebruik

3.1.1 *Samenstelling*

De samenstelling, afmetingen en toleranties van de gasmeterbeugel onderdelen en de lasnaden moeten overeenkomen met de constructietekeningen van de fabrikant.

Deze tekeningen zullen een onderdeel vormen van het certificatie rapport en gebruikt worden voor productcontroles.

3.1.2 *Gasdrukregelaar/Gasgebrekbeveiliging (GGB)*

Indien de fabrikant een gasdrukregelaar/GGB meeleverd met de gasmeterbeugel, dan moet deze gasdrukregelaar voldoen aan GASTEC QA keuringseis 11. De aansluittechniek moet voldoen aan GASTEC QA keuringseis 11, "Huisdrukregelaars, gasgebrekbeveiligingen en combinatieregelaars". De fabrikant moet een hulpconstructie leveren ter vervanging van de huisdrukregelaar. Deze wordt gebruikt bij de drukverlies testen en de bepaling van de dichtheid van het samengesteld product.

3.2 Materialen

3.2.1 *Beugelmaterialen*

Gasvoerende en dragende delen van de gasmeterbeugel moeten zijn uitgevoerd in een, voor het doel, geschikte kwaliteit metaal. Het materiaal moet in- en uitwendig schoon en vrij van insluitingen, holtes, scheuren en andere ontoelaatbare afwijkingen zijn die de functionele eigenschappen van de gasmeterbeugel kunnen beïnvloeden. De smeltemperatuur van gasvoerende en dragende delen moet hoger zijn dan 425°C.

3.2.2 *Rubber*

Rubber componenten moeten voldoen aan EN 549 met een kwaliteit van minimaal Klasse A2/H3 of EN 682, Type GAL of GBL.

3.3 Constructie

3.3.1 *Gaskranen*

Gasmeterbeugels mogen aan de inlaat- en/ of uitlaatzijde voorzien zijn van een afsluiter. Afsluiters als onderdeel van de gasmeterbeugel moeten voldoen aan GASTEC QA keuringseis 69 "Metalen aansluitkranen en laboratoriumkranen voor gasinstallaties in woningen en gebouwen" of GASTEC QA keuringseis 69-1 "Handbediende kogelkranen en bodemplugkranen voor gasinstallaties in gebouwen", met uitzondering van de aansluitingen. De aansluitingen moeten voldoen aan paragraaf 3.3.4 van deze keuringseis. De kraan aan de inlaat- en/ of uitlaatzijde van de gasmeterbeugel mag ook voorzien zijn van een insteekverbinding als verbinding tussen gasmeterbeugel en kraan, of in het productieproces onlosmakelijk verbonden zijn met de gasmeterbeugel.

3.3.2 *Wanddikte stalen buizen*

De wanddikte van stalen buizen waarop aan de inlaat- en uitlaatzijde afdichtende gasschroefdraad volgens NEN-EN 10226-1 wordt gesneden, moeten voldoen aan de eisen gesteld in GASTEC QA keuringseis 15, "Stalen buis voor lassen of draadsnijden".

3.3.3 Insteekverbindingen

Indien in de gasmeterbeugel insteekverbindingen en/of blindstoppen toegepast worden, dan moeten deze zodanig uitgevoerd zijn dat na het insteken van de koppeling de verbinding niet meer gedemonteerd kan worden zonder de onderdelen te beschadigen. Er moet een controlemogelijkheid te zijn om fysiek of visueel te controleren of de blindstop op een juiste wijze is gemonteerd.

3.3.4 Aansluitingen

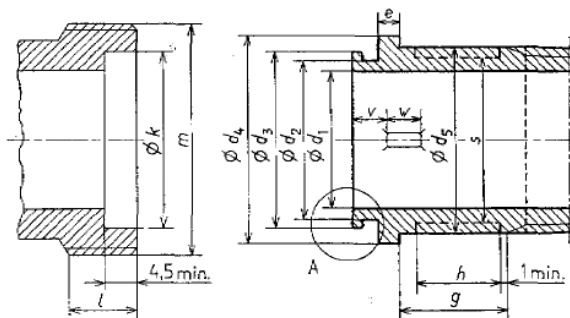
Het is toegestaan de gasmeterbeugel, af fabriek, aan de inlaat- en uitlaatzijde te voorzien van de volgende verbindingshulpstukken;

1. Afdichtende gasschroefdraad, deze moet voldoen aan NEN-EN 10226-1.
2. Knelfittingen voor verbindingen van koperen pijpen, deze moet voldoen aan GASTEC QA keuringseis 35.
3. Fittingen, koppelingen en onderdelen voor soldeer- en schroefverbindingen, deze moet voldoen aan GASTEC QA keuringseis 6.
4. Klemverbindingen, deze moet voldoen aan GASTEC QA keuringseis 186.
5. Gegolfde metalen buis, deze moet voldoen aan GASTEC QA keuringseis 7 (zie paragraaf 3.4).
6. De afmetingen van 3-delige koppeling moeten voldoen aan NEN 2541, NEN 2542, NEN 2544. De rubber afdichtingsring moet voldoen aan NEN 2545 met een rubber kwaliteit volgens NEN-EN 549 klasse A2/H3.
7. Isolatiekoppelingen, deze moet voldoen aan GASTEC QA keuringseis 154.
8. Fittingen voor multi-layerbuis, deze moet voldoen aan GASTEC QA keuringseis 198.
9. Kogelkranen of plugkranen volgens paragraaf 3.3.1, eventueel voorzien van een insteekverbinding.
10. Insteekverbindingen met aan de andere zijde één van de bovengenoemde verbindingshulpstukken.

Het is tevens toegestaan de gasmeterbeugel, af fabriek, aan de inlaatzijde te voorzien van de volgende verbindingshulpstukken;

1. Trekvast koppeling voor PE-buizen, deze moet voldoen aan GASTEC QA keuringseis 70. Afwijkend van de eisen voor rubber in keuringseis 70 mogen de rubber onderdelen in deze koppeling ook voldoen aan de kwaliteit volgens NEN-EN 549 klasse A2/H3

Als de wartelmoer op een andere wijze zoals omschreven in NEN 2542 en NEN 2544 wordt geborgd achter het puntstuk dan moeten de afmetingen zoals genoemd in NEN 2542 aangehouden worden voor het puntstuk. Afmeting 'e' moet minimaal de lengte volgens NEN 2542 hebben. De afmetingen voor de wartelmoer moeten voldoen aan NEN 2544, waarbij de hoogte 'p' minimaal de lengte volgens NEN 2544 moet hebben en het schroefdraad moet voldoen aan ISO 228-1. Na aanbrengen van de rubberpakking op het puntstuk moet de wartelmoer minimaal over een lengte van $\frac{3}{4}$ x l over de draad (l) van de kraan aansluiting (figuur 1) gedraaid kunnen worden.

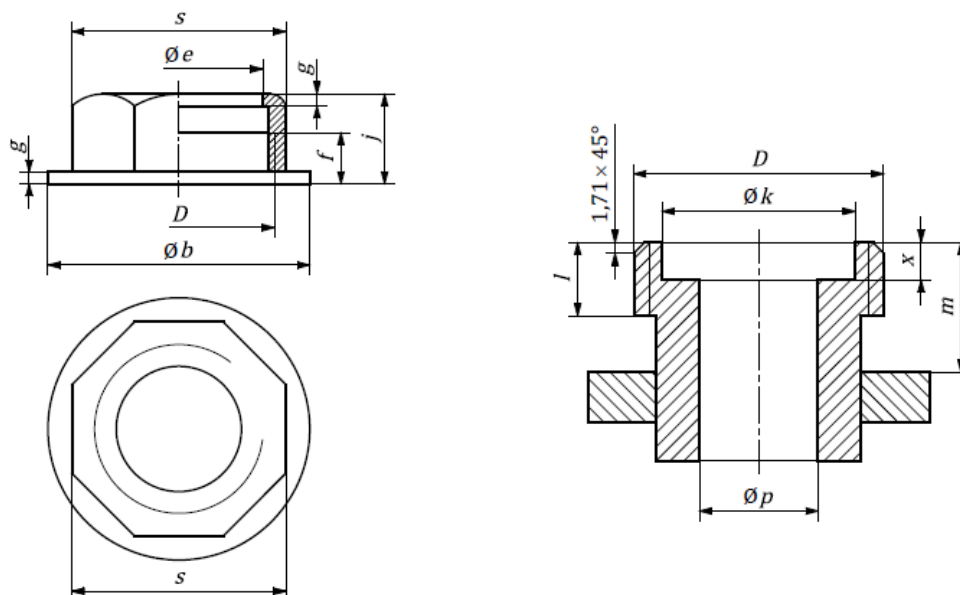
Figuur 1: Kraan aansluiting

3.3.5 Aansluitpunten gasmeter

De afmetingen van de aansluitpunten voor de gasmeter moeten voldoen aan NPR 7028. In afwijking op de NPR 7028 moet de tolerantie van de hart op hart maat van de aansluitpunten van de gasmeterbeugel voor de voor alle afmetingen $\pm 0,3$ mm zijn.

In afwijking van NPR 7028 mag de wartelmoer op een andere wijze worden geborgd achter het puntstuk. In dat geval moeten de afmetingen voor het puntstuk en wartelmoer zoals genoemd in NPR 7028 aangehouden worden. In aanvulling op de NPR 7028 moet na het aanbrengen van de rubberpakking op het puntstuk de wartelmoer minimaal over een lengte van $\frac{3}{4} \times l$ over de draad (l) van het gasmeterdeel (figuur 2) gedraaid kunnen worden.

Figuur 2: Gasmeterdeel

Voor de G10, G16 en G25 meterbeugels moeten de aansluitpunten voor de gasmeter voldoen aan DIN 3376 -1 Gaszählerverschraubungen – Teil 1: Zweistutzenanschluss; Technische Regel des DVGW. Coaxiale aansluitingen moeten voldoen aan NEN-EN 1359.

3.3.6 Drukmeetnippel

Er moet minimaal op de uitlaat van de gasmeterbeugel een drukmeetnippel aanwezig zijn. De drukmeetnippel moet voldoen aan de NEN 1571.

3.3.7 Schroefdraadpakking

De schroefdraadpakking gebruikt voor draadverbindingen, voor het onlosmakelijk verbinden van onderdelen of componenten, moet voldoen aan NEN-EN 751 deel 1, NEN-EN 751 deel 2 of NEN-EN 751 deel 3, "Afdichtingsmaterialen voor metallieke schroefdraadverbindingen in contact met gassen van de 1e-, 2e-, en 3e- familie en warm water".

3.4 Gegolfde metalen buis

De gegolfde metalen buis moet voldoen aan GASTEC QA keuringseis 7 met uitzondering van de eisen die gelden voor de aansluitingen en het drukverlies.

4 Prestatie eisen en test methode

4.1 Algemeen

Alle metingen moeten worden uitgevoerd bij 23 ± 5 °C. De gemeten waarden voor lektheid en drukverlies worden omgerekend naar 15°C, en 1013,25 mbar absoluut. Drukken moeten worden gemeten met een precisiemanometer volgens NEN 927, klasse 1. Beproevingen moeten in drievoud worden uitgevoerd, uitgezonderd paragraaf 4.5, deze wordt in enkelvoud uitgevoerd.

4.2 Lektheid

4.2.1 *Lektheid van de gasmeterbeugel*

Bij een samengestelde gasmeter beugel moet elk gasvoerend kanaal afzonderlijk op lektheid getest te worden. Bij uitvoeringen met een flens ten behoeve van een drukregelaar of bij coaxiale aansluitingen ten behoeve van de gasmeter moeten de afzonderlijke kanalen worden afgedicht met een blindflens. De lektheid moet kleiner of gelijk dan $20 \text{ cm}^3 \text{ s /uur}$ zijn bij zowel een testdruk van 300 mbar als bij een testdruk van 6 mbar.

Test methode.

Sluit allen kanalen van de meterbeugel af met daarvoor geschikte blindflensen, blindpluggen e.d.. Sluit de meterbeugel aan op de testapparatuur en test volgens opgegeven drukken.

4.2.2 *Lektheid samengestelde meterbeugel*

Bij het testen van de complete gasmeterbeugel (gasmeterbeugel inclusief insteekverbinding, blindstop en overstroomkapje) mag de lektheid moet kleiner of gelijk dan $20 \text{ cm}^3 \text{ s /uur}$ zijn bij zowel een testdruk van 300 mbar als bij een testdruk van 6 mbar.

Wanneer de gasmeter beugel is voorzien van geïntegreerde kogel- of plugkranen of kranen met een insteekverbinding dienen de lektesten met de kraan in de halfopen stand te worden uitgevoerd.

Test methode.

Stel de meterbeugel samen volgens de voorschriften van de fabrikant en sluit aan op de testapparatuur en test volgens opgegeven drukken.

4.3 Sterkte van de wartelmoerverbindingen

De wartelmoer moet kunnen worden vastgedraaid met een moment volgens tabel 1 zonder dat daarbij vervorming of beschadiging optreedt. Dit moment moet gedurende 10 seconden worden aangehouden. De gasmeterbeugel moet na het opheffen van de sterktebelasting volgens paragraaf 4.2.2 gasdicht zijn.

Gasmeter aansluiting maat D wartelmoer	Aandraai moment in Nm
GM ¾ (DN 20)	70
GM 1 (DN 25)	87,5
GM 1 ½ (DN 40)	140
Gas puntstukken maat m wartelmoer	
G ½" (DN 12)	20
G ¾" (DN 15)	30
G 1" (DN 20)	40
G 1 ¼" (DN 25)	55
G 1 ½" (DN 32)	80
G 2" (DN 40)	100

Tabel 1: Aandraaimomenten sterktebeproeving wartelmoerverbindingen

Indien er een constructie wordt gebruikt om de wartelmoer achter het puntstuk te borgen, anders dan genoemd in NEN 2542 en NEN 2544, moet een aanvullende test worden uitgevoerd. De wartelmoer moet dan aangedraaid worden met een moment van 6 Nm x DN gedurende 10 seconde. De wartelmoer mag niet loskomen van het puntstuk.

Test methode

Bevestig het puntstuk met behulp van de wartelmoer met een aandraaimoment volgens tabel 1 op de testapparatuur. Handhaaf dit aandraaimoment gedurende 10 seconden. Hef het aandraaimoment op en bepaal de lekdichtheid volgens paragraaf 4.2.2.

4.4 Kwaliteit lassen, soldeerverbindingen, geknede onderdelen en spuitgietwerk.

Gasmeterbeugels met fabrieksmatige lassen en soldeerverbindingen of soortgelijke cilindrische verbindingen zoals pers en lijmverbindingen in gasvoerende delen van de beugel moeten gedurende minimaal 15 minuten een inwendige waterdruk van 16 +1/-0 bar kunnen weerstaan. De lassen en of soldeerverbindingen mogen geen lekkages of vormen van beschadiging vertonen.

Gasmeterbeugels met gegoten of geknede onderdelen moeten gedurende minimaal 15 minuten een inwendige luchtdruk van 1 bar kunnen weerstaan en mogen als gevolg van porositeit geen zichtbare lekkage door de wand vertonen bij het afzepen met een lekzoekmiddel.

Test methode.

Sluit allen kanalen van de meterbeugel af met daarvoor geschikte blindflensen, blindpluggen e.d.. Sluit de meterbeugel aan op de testapparatuur en test volgens opgegeven druk en tijd.

4.5 Drukverlies

Het drukverlies gemeten over de inlaatzijde tot de uitlaatzijde van de gasmeterbeugel, inclusief de meegeleverde verbindingshulpstukken en eventueel geïntegreerde gaskranen, mag niet meer bedragen dan de door de fabrikant opgegeven waarde. Dit drukverlies moet worden gemeten bij een debiet volgens tabel 2.

De beproeving wordt uitgevoerd met lucht met een voordruk van 25 mbar. De fabrikant dient een standaard hulpconstructie ter vervanging van de huisdrukregelaar mee te leveren. De proef wordt uitgevoerd inclusief deze hulpconstructie.

voor gasmeter	debiet in m ³ s/h lucht
G 2,5	3,2
G 4	4,8
G 6	8,0
G 10	12,8
G 16	20,0
G 25	32,0

Tabel 2: minimum debiet voor gasmeterbeugels

Test methode

Sluit de gasmeterbeugel, met indien aanwezig een geheel geopende gaskraan, aan op de meetinrichting volgens figuur 3. Stel met behulp van de regelafsluiter (9) een debiet volgens tabel 2 in bij een uitlaatdruk van 25 mbar. Indien de gasmeterbeugel is voorzien van een gegolfde metalen buis volgens paragraaf 3.4 dan dient deze gebogen te worden onder een hoek van 90° met een radius zoals genoemd in de meting "Drukverlies" van GASTEC QA keuringseis 7. Meet met de differentiaalmanometer (4) het drukverschil.

Voer de volgende metingen uit:

- 1) Meet het drukverlies vanaf inlaat gasmeterbeugel tot de inlaat van de gasmeter = P1
- 2) Monteer nu op de gasmeterbeugel een kortsluitbuis tussen de gasmeteraansluitingen. Meet het drukverlies vanaf inlaat gasmeterbeugel tot de uitlaat van de kortsluitbuis = P2
- 3) Meet het drukverlies vanaf inlaat gasmeterbeugel tot de uitlaat van de gasmeter beugel = P3

Bereken uit de gemeten waarden het drukverlies van de gasmeterbeugel.

P totaal = P3 - (P2- P1)

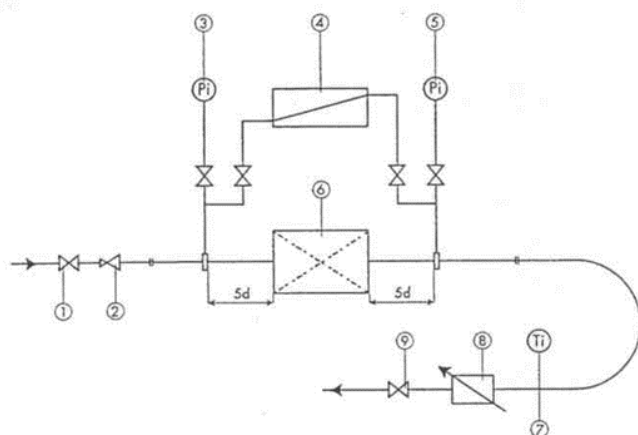
Rond het gemeten drukverlies af op 0,1 mbar.

Herleid het door de volumestroommeter (8) aangegeven luchtdebiet tot standaard omstandigheden volgens:

$$V_{st} = V \cdot \frac{P + P_a}{1013} \cdot \frac{288}{273 + T}$$

waarin:

- V_{st} is het luchtdebiet onder standaardomstandigheden, in m³/h;
- V is het luchtdebiet bij de meting, in m³/h;
- P_a is de atmosferische druk (absolute druk), in mbar;
- P is de beproevingsdruk (overdruk), in mbar;
- T is de luchttemperatuur, in °C.

Figuur 3

1 = Afsluiter	Nominale doorlaat DN	Binnen middellijn van de meetbuis (D) (mm)
2 = Drukregelaar inlaatdruk	10 (3/8")	13
3 = Manometer inlaatdruk	15 (1/2")	16
4 = Differentiaalmanometer	20 (3/4")	22
5 = Manometer uitlaatdruk	25 (1")	28
6 = Te onderzoeken meterbeugel aangesloten op meetbuizen, D (zie tabel)	32 (1 1/4")	35
7 = Temperatuurmeter	40 (1 1/2")	41
8 = Doorstroommeter	50 (2")	52
9 = Regelaafsluiter		

Legenda figuur 3

4.6 Weerstand tegen montagespanningen

Beugels die voorzien zijn van afdichtende gasschroefdraad moeten op deze aansluitingen een torsiebelasting kunnen weerstaan volgens onderstaande tabel. De gasmeterbeugel moet na deze beproeving volgens paragraaf 4.2.2 gasdicht te zijn en mag geen blijvende vervorming vertonen die de functionele eigenschappen van de gasmeterbeugel beïnvloedt.

DN Schroefdraad aansluiting	Torsiebelasting (Nm)
20 (3/4")	100
25 (1")	125
32 (1 1/4")	160
40 (1 1/2")	200
50 (2")	250

Tabel 3: torsiebelasting op gasmeterbeugelaansluitingen

Test methode.

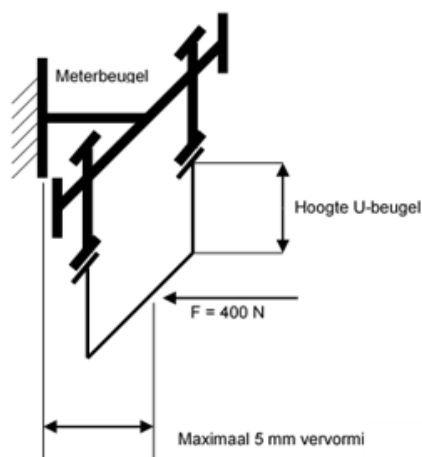
1. Monteer de gasmeterbeugel met de daarvoor bestemde bevestigingspunten op een testbank.
2. Schroef een draadpijp of draadsok voorzien van afdichtende schroefdraadpakking (tape) op de aansluitingen van de gasmeterbeugel.
3. Breng op de draadpijpen of draadsokken gedurende 10 seconden een moment aan, met een nauwkeurigheid van 5 % R_{dg}, volgens tabel 3.
4. Hef het moment op na 10 seconden.
5. Hierna moet de constructie volgens paragraaf 4.2.2 op lekdichtheid worden onderzocht.
6. De afmetingen van de beugel moeten worden gecontroleerd op blijvende vervorming.

4.7 Weerstand tegen buigbelasting

De gasmeterbeugel dient een horizontale, recht op het midden van de gasmeter aangrijpende belasting van 400 N te kunnen weerstaan. De gasmeterbeugel moet na deze beproeving volgens paragraaf 4.2.2 gasdicht te zijn en mag geen blijvende vervorming vertonen die groter is dan 5 mm ten opzichte van de uitgangspositie. De gasmeterbeugel mag niet losraken van de muursteen.

Test methode.

1. Monteer de gasmeterbeugel met de daarvoor bestemde bevestigingspunten of de daarvoor bestemde bevestigingsbeugel op een testbank. Indien de gasmeterbeugel is voorzien van een verstelbare bevestigingsbeugel dient deze zo ingesteld te worden dat de afstand van het hart van de metaansluiting tot de muur het grootst is.
2. Monteer op de aansluitpunten voor de gasmeter een geschikte U-vormige beugel. De hartmaat van de beugel dient te zijn afgestemd op de aansluitmaat van de gasmeter. De hoogte van de beugel dient te voldoen aan tabel 4. Meet de afstand van hart tot muur.
3. Breng op de onderzijde van de U-beugel gedurende 30 seconden een kracht (F) aan van 400 ± 10 N (zie figuur 4).
4. Hef de kracht na op na 30 seconden.
5. Hierna moet de constructie volgens paragraaf 4.2.2 op lektheid worden onderzocht.
6. De afmetingen van de beugel moeten worden gecontroleerd op blijvende vervorming. Meet daartoe de afstand van het hart van de beugel tot de muur. Deze mag niet meer dan 5 mm afwijken van de uitgangspositie.

Figuur 4

Gasmeter type	Hoogte van de U-beugel (mm)
G2,5	150
G4	150
G6	180
G10	230
G16	230
G25	250

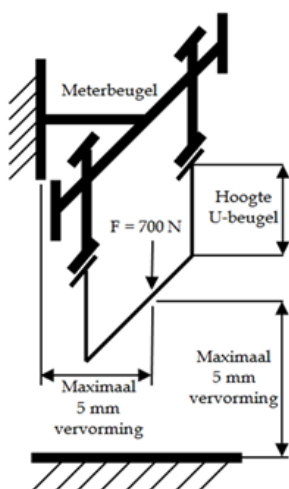
Tabel 4: Afmeting U-vormige beugel

4.8 Weerstand tegen verticale belasting

De gasmeterbeugel inclusief muursteen moet een verticale, recht op het midden van de bovenzijde van de gasmeter aangrijpende belasting van 700 N kunnen weerstaan. De gasmeterbeugel moet na deze beproeving volgens paragraaf 4.2.2 gasdicht zijn en mag geen blijvende vervorming vertonen die ter plekke van de onderzijde van de gemonteerde U-beugel groter is dan 5 mm ten opzichte van de uitgangspositie. De gasmeterbeugel mag niet losraken van de muursteen.

Test methode.

1. Monteer de gasmeterbeugel met de daarvoor bestemde bevestigingspunten op een testbank. Indien de gasmeterbeugel is voorzien van een verstelbare bevestigingsbeugel moet deze zo ingesteld worden dat de afstand van het hart van de metaansluiting tot de muur het grootst is.
2. Monteer op de aansluitpunten voor de gasmeter een geschikte U-vormige beugel. De hartmaat van de U-beugel moet zijn afgestemd op de aansluitmaat van de gasmeter. De hoogte van de U-beugel moet voldoen aan tabel 4. Meet de afstand van het hart van de onderzijde van de U-beugel tot de muur en de afstand van het hart van de onderzijde van de U-beugel tot de vloer.
3. Breng op de bovenzijde van de horizontale ligger van de U-beugel gedurende 30 seconden een kracht (F) aan van 700 ± 10 N (zie figuur 5).
4. Hef de belasting op na 30 seconden.
5. De afmetingen van de beugel moeten worden gecontroleerd op blijvende vervorming. Meet daartoe de afstand van het hart van de onderzijde van de U-beugel tot de muur, en de afstand van het hart van de onderzijde van de U-beugel tot de vloer. Deze mag niet meer dan 5 mm afwijken van de uitgangspositie.
6. Hierna moet de constructie volgens paragraaf 4.2.2 op lekdichtheid worden onderzocht.

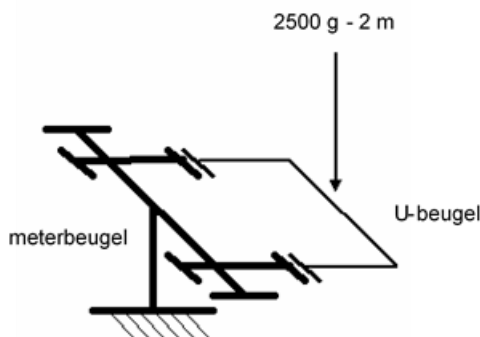
Figuur 5

4.9 Weerstand tegen stootbelasting

De gasmeterbeugel moet een horizontaal gerichte, haaks op het midden van het voorvlak van de gasmeter aangrijpende stootbelasting kunnen weerstaan gelijk aan een valmassa van 2500 gram met een radius van $10\text{mm} \pm 0,5$ mm, dat valt van een hoogte van 2000 mm. Het vallichaam moet aan de onderzijde bolvormig zijn. De gasmeterbeugel moet na deze beproeving volgens paragraaf 4.2.2 gasdicht zijn. De gasmeterbeugel mag niet losraken van de muursteen.

Test methode.

1. Monteer op de aansluitpunten voor de gasmeter een geschikte U-vormige beugel. De hartmaat van de beugel moet zijn afgestemd op de aansluitmaat van de gasmeter. De hoogte van de beugel moet voldoen aan tabel 4. Eventueel moet een gasdrukregelaar gemonteerd te worden. Indien de gasmeterbeugel is voorzien van een verstelbare bevestigingsbeugel dient deze zo ingesteld te worden dat de afstand van het hart van de meteraansluiting tot de muur het kleinst is.
2. Monteer de gasmeterbeugel op de voorgeschreven wijze met behulp van de daarvoor bestemde bevestigingspunten onder een valproef apparaat.
3. De gasmeterbeugel wordt hierbij zodanig gepositioneerd dat het valgewicht de U-vormige beugel raakt op een wijze die overeenkomt met een horizontaal op het voorvlak van de gasmeter gerichte slagbelasting
4. Laat van een hoogte van 2000 ± 1 mm een gewicht van 2500 ± 5 gram vrij op het midden van de U-beugel vallen (zie figuur 6).
5. Hierna moet de constructie volgens paragraaf 4.2.2 op lektheid worden onderzocht.

Figuur 6

4.10 Weerstand tegen hoge temperatuur

Na minimaal 6 uur in de oven bij een temperatuur van $425 +5/-0^{\circ}\text{C}$ mogen de uitwendige metalen onderdelen, die door de gasdruk worden belast, niet zijn gesmolten of vervormd. Blaren kunnen wijzen op luchtinsluitingen en zijn niet toegestaan.

Test methode.

Plaats de complete gasmeterbeugel (gasmeterbeugel inclusief insteekverbinding, blindstop en overstroomkapje) in een voorverwarmde oven. Wacht tot de temperatuur weer is gestabiliseerd. De gasmeterbeugel dient gedurende minimaal 6 uur in een oven, waarin een temperatuur heerst van $425 - 0^{\circ}\text{C} + 5^{\circ}\text{C}$ geplaatst te zijn. Controleer of de uitwendige metalen onderdelen, die door de gasdruk worden belast, niet zijn gesmolten of vervormd. Blaren kunnen wijzen op luchtinsluitingen en zijn niet toegestaan.

4.11 Insteekverbindingen

Indien in de gasmeterbeugel insteekverbindingen toegepast worden, dan moeten deze voldoen aan de volgende eisen.

4.11.1 Weerstand tegen buigbelasting

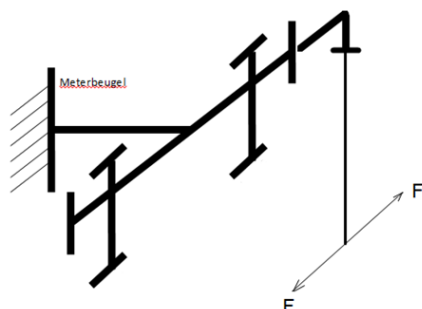
De insteekverbinding tussen gaskraan en gasmeterbeugel moet een buigbelasting MF1 en MF2 volgens tabel 5 kunnen weerstaan. Tijdens de belasting en na het verwijderen van de belasting mag de insteekverbinding geen blijvende vervorming en/of beschadiging vertonen. De gasmeterbeugel dient na deze beproeving volgens paragraaf 4.2.2 gasdicht te zijn.

Test methode.

1. Monteer de gasmeterbeugel met de daarvoor bestemde bevestigingspunten (zonder bevestigingsbeugel) op een testbank.
2. Monteer aan de insteekverbinding (recht en/ of haaks) of de daarop gemonteerde gaskraan een stalen buis.
3. Breng op het eind van de stalen buis geleidelijk een kracht aan tot het moment MF1 uit tabel 5 ($\pm 5\%$) wordt bereikt en houd dit moment gedurende 10 ± 3 seconden vast.
4. Herhaal deze test bij een haakse insteekverbinding met de kracht MF1 in de andere richting (zie figuur 7).
5. Verwijder de belasting.
6. Breng vervolgens op het eind van de stalen buis geleidelijk een kracht aan zodanig dat het moment MF2 uit tabel 5 ($\pm 5\%$) wordt bereikt en houd dit moment gedurende 900 ± 5 seconden vast. Controleer de insteekverbinding gedurende deze belasting op uitwendig lek met een inwendige luchtdruk gedurende minimaal 400 seconden van 6 mbar en vervolgens gedurende minimaal 400 seconden met een inwendige luchtdruk van 300 mbar. Hierbij mag het lekverlies niet groter zijn dan $20 \text{ cm}^3 \text{ s} / \text{uur}$.
7. Herhaal deze test met de kracht MF2 (tabel 5) in de andere richting (zie figuur 7).
8. Verwijder de belasting. De gasmeterbeugel moet na deze beproeving volgens paragraaf 4.2.2 gasdicht zijn.
9. Controleer de insteekverbinding op blijvende vervorming en/of beschadiging.

DN	MF 1 in Nm	MF2 in Nm
20	125	40
25	200	50
32	250	64
40	300	80
50	450	100

Tabel 5: Buigbelasting insteekverbinding gecombineerd met gasmeterbeugel

Figuur 7: (alleen haakse uitvoering getekend)

4.11.2 Weerstand tegen draaien van de verbinding

Indien een insteekverbinding een verdraaiing toelaat dan moet deze getest worden. De insteekverbinding moet 2500 ± 10 cycli met een hoekverdraaiing van $90 \pm 5^\circ$ kunnen weerstaan. De gasmeterbeugel moet na deze beproeving volgens paragraaf 4.2.2 gasdicht zijn.

Test methode.

1. Monteer de gasmeterbeugel beproefd in paragraaf 4.11.1 met de daarvoor bestemde bevestigingspunten op een testbank.
2. Draai de insteekverbinding in de gasmeterbeugel met een snelheid van 5 ± 1 cyclussen per minuut. Controleer tijdens de beproeving de insteekverbinding op uitwendig lek met een inwendige luchtdruk gedurende minimaal 400 seconden van 6 mbar en vervolgens gedurende minimaal 400 seconden met een inwendige luchtdruk van 300 mbar. Hierbij mag het lekverlies niet groter zijn dan $20 \text{ cm}^3 \text{ s /uur}$.
3. De gasmeterbeugel moet na deze beproeving volgens paragraaf 4.2.2 gasdicht zijn.

4.11.3 Weerstand tegen een trekbelasting

De insteekverbinding moet gedurende 60 s een trekbelasting kunnen weerstaan van een trekkracht van 700 N. Tijdens de belasting en na het verwijderen van de belasting mag de insteekverbinding geen blijvende vervorming en/of beschadiging vertonen. De gasmeterbeugel moet na deze beproeving volgens paragraaf 4.2.2 gasdicht zijn.

Test methode.

1. Monteer de gasmeterbeugel beproefd in paragraaf 4.11.2 met de daarvoor bestemde bevestigingspunten op een testbank.
2. Belast de insteekverbinding geleidelijk met een trekkracht in axiale richting van $700 -0 / +20 \text{ N}$ en handhaaf deze trekkracht gedurende 60 ± 5 seconden.
3. Controleer de insteekverbinding gedurende deze belasting op uitwendig lek met een inwendige luchtdruk gedurende minimaal 400 seconden van 6 mbar en vervolgens gedurende minimaal 400 seconden met een inwendige luchtdruk van 300 mbar. Hierbij mag het lekverlies niet groter zijn dan $20 \text{ cm}^3/\text{uur}$.
4. De gasmeterbeugel moet na deze beproeving volgens paragraaf 4.2.2 gasdicht te zijn.
5. Controleer de insteekverbinding op blijvende vervorming en/of beschadiging.

5 Markering, instructies en verpakking

5.1 Markering

Op de gasmeterbeugel moeten de volgende gegevens duurzaam zijn aangebracht:

- GASTEC QA woord, logo of merkteken
- Naam fabrikant of het handelsmerk
- Nominale aansluitmaat van de gasmeter
- Maximum werkdruk 200 mbar
- Productiecode en assemblagedatum in de vorm van maand en jaar (mmjj)

5.2 Instructies

De documentatie moet voorzien in goede installatievoorschriften ten aanzien van de montage van de beugel zelf, het aansluiten van de aansluitleiding en binnenleiding en het monteren van de gasmeter en drukregelaar. In de documentatie moet worden aangegeven;

- 1) Voor welke typen huisdrukregelaars de constructie geschikt is.
- 2) Het drukverlies van de totale constructie, zoals ter keuring aangeboden, gemeten in paragraaf 4.5
- 3) Indien een gegolfde metalen slang wordt toegepast moet deze gemonteerd worden volgens de instructies van de fabrikant

5.3 Verpakking

Het product moet zodanig zijn verpakt dat vervuiling en beschadiging van buitenaf niet mogelijk is.

6 Kwaliteitssysteem eisen

De leverancier dient een risico analyse van het product en van het productieproces, overeenkomstig artikel 3.1.1.1 en 3.1.2.1 van de algemene eisen GASTEC QA, op te stellen en beschikbaar te stellen voor inzage door Kiwa.

7 Samenvatting onderzoek en controle

Dit hoofdstuk bevat een samenvatting van de testen welke worden uitgevoerd tijdens:

- Het toelatingsonderzoek;
- Het periodieke controleonderzoek;

7.1 Testmatrix

Omschrijving eis	Artikel	Test in het kader van		
		Toelatings onderzoek	Controleonderzoek	
			Controle	Frequentie
Samenstelling en gebruik	3.1	X	X	1 x per jaar
Materialen	3.2	X	X	1 x per jaar
Constructie	3.3	X	X	1 x per jaar
Gegolfde metalen buis	3.4	X		
Lekdichtheid	4.2			
Lekdichtheid van de gasmeterbeugel	4.2.1	X	X	1 x per jaar
Lekdichtheid samenstelde meterbeugel	4.2.2	X	X	1 x per jaar
Sterkte van wartelmoerverbindingen	4.3	X	X	1 x per jaar
Kwaliteit lassen, soldeerverbindingen, geknede onderdelen en spuitgietwerk	4.4	X	X	1 x per jaar
Drukverlies	4.5	X		
Weerstand tegen montagespanningen	4.6	X		
Weerstand tegen buigbelasting	4.7	X		
Weerstand tegen verticale belasting	4.8	X		
Weerstand tegen stootbelasting	4.9	X	X	1x per jaar
Weerstand tegen hoge temperatuur	4.10	X		
Insteekverbindingen	4.11	X		
Weerstand tegen buigbelasting	4.11.1	X		
Weerstand tegen draaien van de verbinding	4.11.2	X		
Weerstand tegen een trekbelasting	4.11.3	X	X	1 x per jaar
Markering	5.1	X	X	1 x per jaar
Documentatie	5.2	X	X	1 x per jaar
Verpakking	5.3	X		

8 Lijst van vermelde documenten en bronvermelding

8.1 Normen / normatieve documenten

Alle verwijzingen in deze GASTEC QA keuringseis verwijzen naar de versie van het betreffende document volgens onderstaande lijst.

GASTEC QA keuringseis 6	Fittingen, koppelingen en onderdelen voor soldeer- en schroefverbindingen
GASTEC QA keuringseis 7	Buigbare gasmeteraansluiting
GASTEC QA keuringseis 11	Huisdrukregelaars, gasgebrekbeveiligingen en Combinatieregelaars
GASTEC QA keuringseis 15	Stalen buis voor lassen of draadsnijden
GASTEC QA keuringseis 35	Knelfittingen voor verbindingen met koperen buis
GASTEC QA keuringseis 69-1	Handbediende kogelkranen en bodemplugkranen voor gasinstallaties in gebouwen
GASTEC QA keuringseis 70	Mechanical fittings for plastic piping systems
GASTEC QA keuringseis 154	Isolatiekoppelingen in gasleidingen
GASTEC QA keuringseis 186	Persfittingen voor het verbinden van koperen buizen
GASTEC QA keuringseis 198	Meerlaagse kunststofleidingssystemen voor gasinstallaties binnenshuis
EN 549:2019	Rubber voor afdichtingen en membranen voor gasverbruikstoestellen en gasapparatuur
EN 682:2002	Afdichtingen van elastomeer - Materiaaleisen voor afdichtingen van verbindingen in buizen en hulpstukken voor gas en vloeibare koolwaterstoffen
NEN-EN 751:1,2,3:1997	Afdichtingsmaterialen voor metalieke schroefdraad-verbindingen in contact met gassen van de 1e-, 2e-, en 3e-familie en warm water
NEN 927, klasse 1 :1963	Manometers - Keuring en ijking
NEN 1571: 1967	Drukmeetnippels voor gas
NEN 1273: 1967	Slangtuiten en slangpuntstukken voor gas
NEN-EN 1359:2017	Gasmeters - Diafragma gasmeters
NEN 2541:1967	Puntstukken voor capillaire soldeerverbinding voor gasleidingen
NEN 2542:1967	Puntstukken met buitendraad voor gasleidingen

NEN 2544: 1967	Wartelmoeren voor puntstukken voor gas- en waterleidingen
NEN 2545: 1967	Pakkingringen voor puntstukken voor gasleidingen
NEN 7244-10:2010	Gasvoorzieningsystemen – Leidingen voor maximale bedrijfsdruk tot en met 16 bar –Deel 10: Specifieke functionele eisen voor opstellingsruimten en meteropstellingen met een maximale inlaatdruk van 100 mbar en een maximale ontwerpcapaciteit van 650 m _n ³ /h
NEN-EN 10226-1: 2004	Afdichtende pijpschroefdraad - Deel 1: Conische buitendraad en cilindrische binnendraad - Afmetingen, toleranties en aanduiding
NPR 7028: 2019	Gasmeters – Afmetingen en aansluitingen
DIN 3376 Teil 1:2005	Gaszählerverschraubungen - Teil 1: Zweistutzenanschluss

Alle normen in de tekst verwijzen naar normen uit bovenstaande tabel. Normen zonder datum verwijzen naar de laatste versie van deze norm.